

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDÜS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Érettek vagyunk

Egyik kolozsvári elmegyógyintézetben tegnapra virradó éjszaka meghalt Imre Gábor dr csikszeredai fiskális, a Magyar Párt csikmegyei tagozatának egyik vezető egyénisége.

Imre Gábor kevéssel ezelőtt vesztette el lelki egyensúlyát, hogy Gyárfás Elemérnek és Floreának csiki választási küzdelmei közepette súlyos és méltatlan inzultus érte. A választás tisztasága fölött akart örködni ez a fanatikus ügyvéd és nem volt hajlandó távozni a szavazatokat rejtő urnák mellől akkor sem, amikor a csiki éjszaka rátakarózott a választás helyiségeire s ama bizonyos urnákra, amikben átlátszó borítékokban heverték a szavazóecetülék. Nem volt hajlandó távozni a naiv ügyvéd a posztjáról akkor sem, amikor erre a kirendelt karhatalom nyomatékosan szólította fel.

Imre Gábor makacs elvi kitartását következő percben tetteles inzultus jutalmazta. Az inzultusok nyomán Imre Gábor arca és feje hetekig kék foltoktól, mérges daganatoktól volt tarkán érdekes.

Bevitte később az inzultus nyomait az ügyvéd a kolozsvári elmegyógyintézetbe is, sőt bevitte mint, örök obsitot, tegnapra virradó éjjelen a magyar sors messze végtelenségébe.

Ami Imre Gáborral eddig történt, az egyéni tragédia. S ez a tragédia az egyén szempontjából lehet igazságtalan végzet, de ami következtetések, tanulságok belőle kisebbségünk számára fakadnak, azok már inkább: — csendes, rezignációs megnyugvások.

Imre Sándor nem az ütlegekbe halt bele, hanem el kellett pusztulnia, mert eredendően gyöngye szervezeti és idegzetü férfi volt. Minek kezd egy ilyen ember a politikába?

Ha az Imre Gábornak kijárt pofonokat teszem fel egy díjbirkózó kapta volna, aligha került volna elmegyógyintézetbe s alig koporsóba. Imre Gábor fizikailag nem való volt erdélyi kisebbségi politikusnak.

De nem volt alkalmas Imre Gábor politikai pályára lelki adottságainál fogva sem. Olvassuk róla valamelyik elparentáló újságcikkben, hogy a Magyar Párt csiki tagozatának ügyeit olyan önzetlen s olyan erején felül feszített munkálkodással képviselte, hogy maguk a csiki magyarok kérték egymástól:

— Mi lehet ennek az ügyvédnek a rejtett célja, hova törekszik ennyi ambícióval?

És amikor Csikban kisült, hogy Imre Gábor a kisebbség ügyeit — horribile dictu — valóban a legtisztább altruizmusból sarkalva viszi: a csiki magyarok gyanus szemekkel kezdték nézni rá. Meg is mondta egy jóbarátja még az urna körüli pofozás előtt:

— Meglássátok, nem lesz jó vége Imre Gáborunknak.

Igazat mondott.

Kritikus a Painlevé-kormány helyzete

Franciaország barátságos válasza a német javaslatra — Painlevé beszámol marokkói utjáról

Párisból jelentik: A német birodalmi kormány biztonsági javaslatára Franciaország válasza nagyon udvarias és inkább óhajokat sorakoztat fel, de elcsúsznak a kérdések fölött, amelyek Németország érzékenységet sértenek.

Párisból jelentik: Painlevé miniszterelnök hétfőn délután repülőgéppel Toulouseba érkezett, ahonnan gyorsvonattal tért vissza tegnap éjjel Párisba. Painlevé beszámol a marokkói helyzetről és a kormány felfogásáról. A héten eldől ezután a beszámoló után, hogy a Painlevé-kormány számíthat-e tovább a baloldali pártok karjelén a támogatására.

A szocialisták és a mérsékelt radikálisok között a szakítás elkerülhetetlen.

már pedig a Painlevé-kormánynak ez a koalíció az alapja. A belpolitikai helyzet komoly és már tegnap egy párisi külvárosi pótválasztáson összemérték a pártok az erejüket. A választás eredménye még nem került nyilvánosságra, de előreláthatólag a szocialisták kerülnek győzelemre.

Briand és Caillaux személye nem szűnt meg szálla lenni a szocialisták szemében, különösen az most Caillaux, aki a francia szanalás alkalmazásában nem fogadta el a szocialisták és a radikális szélső balszárny álláspontját, amely a vagyonadó mellett foglalt állást. A szocialisták tehát nem támogathatják a programjukkal ellenkező munkát végző Painlevé-kormányt.

Dr Bucico Coriolan polgármester hazaérkezett Bukarestből

Elmondja a prefektus betegségének történetét

Bucico Coriolan dr polgármester tegnap délután egy hetes bukaresti tartózkodás után visszatért Nagyváradra. A polgármester azonnal fogadta lapunk munkatársát s mielőtt útja eredményeit ismertette volna, dr Popovici Miklós betegségről és állapotáról adott tájékoztatót.

— A prefektus úr állapotában, mondotta a polgármester, hál Istennek örvedes és szerencsés javulás állott be. Meghülése folytán tüdővízenyő lépett fel és szerdán érte el a rosszullét tetőpontját. Ut orvos jelent meg a prefektus úr betegágyánál, Bukarest legnevesebb specialistái. Az

orvosi beavatkozás jótékonyan hatott és örömmel közölhetem, hogy a prefektus úr ma már jobban van és a veszélyen túl.

Utja eredményeiről elmondotta a polgármester, hogy a költségvetés módosítása és a lejárt szerződések ügyében járt el. Végleges megoldást azonban nem sikerült hoznia. Végül is azt határozták el Bukarestben, hogy leküldenek egy felügyelőt Nagyváradra. A felügyelő személyes tapasztalatai után fog itt határozni. A polgármester újból kétféle millió leire szóló utalványt hozott magával.

A belügyminiszter lisztet akar adni a városnak

A belügyminiszter tegnap távirati értesítést küldött a városnak, amelyben Nagyvárad lisztellátása iránt érdeklődik. Amennyiben a város rászorulna, a belügyminiszter kérésére helyezi megtelekő mennyiségben a lisztellátást.

A város már választott is a belügyminiszternek. A válasz azt tartalmazza,

hogy Nagyváradon bőségesen van liszt az új termésig és egyáltalán nem szorulnak további behozatalra.

Ez a körülmény valóban öröndetes tény, de még kitűnőbb az, hogy új akció készül a lisztárak leszállítására. Ez különben természetesen is és helyénvaló, mert a mai árak még mindig nem felelnek meg a valószínű állapothoz.

Csernyák Imre, a volt Katonatanács elnöke a bécsi bíróság előtt

Bécsből jelentik: Csernyák Imre volt százados, aki Pesten a forradalmi időben a Katonatanács elnöke volt, tegnap vádlottként került a bécsi bíróság elé. Leányzárkötéssel, lopással és hamis tanúskodásra való csábítással vádolja az ügyészség.

Csernyák Imre tavaly decemberben megszöktette Laehne Hugó volt magyar államtitkár 16 éves leányát, Laehne Magdát. Csernyák ugyanis elvette Laehne Magda édesanyját, aki Laehne Hugótól elvált. A gyermekről nagy hírcsót és a bíróság az apának ítélte a lányt. Laehne Magdát egy osztrák kolostorba akarta vinni édesapja neveltetés végett, amikor ez uton Csernyák az anyjához kíváncsi leányt megszöktette.

Amíg a bécsi pályaudvaron Laehne leszállt, hogy a perironon újságot vegyen, a rájuk leső Csernyák a vonat másik oldalán elsurant a 16 éves Magdával.

Csernyákot Hamburgban, amikor Laehne Magda már hűjóra szállt, hogy édesanyjához Newyorkba menjen, elfogták és letartóztatták. A németek ki is adták az osztrák igazságszolgáltatásnak, amely tegnap vonja felelősségre. Közben lopás vádjával is illette volt lakásadó-nyje Csernyákot. A lakásadón két darab aranyat követelt Csernyákotól vissza.

Csernyák a bíróság előtt azt vallotta, hogy az anyja, aki most Newyorkban kisegítő tanár az egyik egyetemen, minden anyagi érdek nélkül, sőt tetemes anyagi áldozatok árán akart gyermekéhez jutni. Laehne Magda most Newyorkban van, ahol iskolába jár. Az elnök kérdésére elmondja, hogy ő a newyorki Edison-társaság turbina osztályának mérnöke. Felesége az előkelő Heinrich-családból származik, ő is régi magyar család gyermeke. Azért akart Amerikába menni, mert forradalmi szereplése miatt félt, hogy kitoloncolják Magyarországra. A bíróság az érdekes perben Csernyákot szököttesben mondotta ki bűnösnek és ezért 6 havi börtönrre ítélte.

Olivenéves a közjegyzőség

Az a sok ember, aki a közjegyzői intézményt igénybeveszi, meglepetéssel fogja olvasni, hogy a közjegyzői intézmény még ilyen fiatal. Természetesen, hogy 1875 előtt is rendelkezett a magyarság olyan jogi szervekkel, amelyek pótolták a közjegyzői intézményt. A közjegyzői intézmény minden államban ma már a jogbiztonság egyik pilléréje. A régi időkben ezt a hiteles helyek pótolták, később a vármegyék és városok hasonló jogkörrel bírtak. Az elnyomatás idején, 1858-ban Ausztria rendeletileg bevitte az osztrák közjegyzői intézményt, de ez az abszolutizmus miatt nem tudott gyökeret verni.

1875-ben a jogszegysítés állásfoglalására a magyar törvényhozás megízavazta a ma is érvényben levő közjegyzői törvényt, amely most 50 éves. Az intézmény helyállóságát igazolja az, hogy Románia megtartotta a az egész országra kiterjesztette a közjegyzői kamarákat. Az intézmény az emberi társadalom fejlődésének eredménye. Mert mindig meg volt az emberiségnek az a törekvése, hogy a szerződések megkötéséhez a hatóságot bevonja. A turáni áldomásívás is erre vezetett vissza s a finnek minden szerződés után Ukkon poharat ültették a főisten tiszteletére.

Nagyváradon Mezey Mihály és Miskolczy Barnabás voltak az első közjegyzők.

Lédererné a vádtanács előtt

Budapestről jelentik: Léderernét elegins barna ruhában két fegyőr hozta a bűntörvényszék vádtanácsa elé. Ügyvédje beszélgetni akart vele, de nem engedték, mert tilos a Léderernével való beszélgetés. Amióta Lédererné levelet akart kicsempészteni urához, azóta rendkívül megszorongították ellenőrzését. Senkivel nem beszélhet, még védőjével sem, csak különleges engedéllyel.

Lédererné ugyanis levelet akart kicsempészteni, amelyben arra kérte urát, hogy tegyen meg minden lehetőt érdekében, mentse meg az akasztófától.

A levelet azonban elitogták s azóta Lédererné a legszigorúbb ellenőrzés alatt áll.

Dr Almásy Benő vádtanácsai elnök a tanácsa tárgyalja Lédererné ügyét zárt ülésben. Lédererné védője ugyanis a vádirat ellen kifogásokat adott be. Ezeket a kifogásokat tárgyalja a vádtanács, valamint a bizonyítás kiegészítésének kérését is.

Lédererné bizonyítani akarja, hogy férje

Kodelka meggyilkolása és feldarabolása után őrá is rálőtt, a golyó azonban celt téveszett.

A vizsgáló bíró annakidején elutasította ezt a kérelmet, de Lédererné megtelebbszte és így a vádtanács elő került ez a kérés.

Mint hírlik, az ügyet július első felében tárgyalja a bűntörvényszék. A tárgyalás után Léderernét a két fegyőr visszavezette a

cellájába. A vádtandés vád alá helyezte Léderernét, elrendelte úgy a védelem, mint a vád által bejelentett tanúk kihallgatását, elrendelte a védelem által kért bizonyítás kiegészítését is.

Vankné negyven éve tapossa a világot jelentő deszkákat

Ma már a színház láthatatlan munkásainak sorába öregeedett. A sugólyuk depofunduszából a hangját már csak a színész hallja meg s a kiírt szerepek nagy betűit Vankné rovgatja éjszakánként a nagy árkus papírra. Foglalkoztatják a szabóműhelyben és főhiszenájuk mindenütt, néha még a színpadon is jut számára egy morzsányi sugár a régi sikeréből.

Vank Istvánné negyven esztendőit töltött a magyar színház szolgálatában. S ez a negyven év annál nagyobb idő, mert belőle semmi, de semmi sem eszt a jólét, az anyagi- és a teljes művészi siker számájára. Vankné nem volt primadonna és nem volt hősnő még abban az időben sem, amikor nap, mint nap a régi színikör függőnye szaladt szét a színházjáró Nagyvárad előtt.

Vankné a színészetnek becsületes mindenkor helyálló munkása volt. Kis szerepeiben mindenkor magára tudta vonni a figyelmet és számtalanszor mutatta meg, hogy a kis szerepből is lehet a nagy egészet elhatárolóan alkalmazzó művészi alakításokat készíteni.

Nemcsakra betelik a négy évtized, mióta ez a törekvéseiben is szívós, kedves, közismert öregasszony fiatalon és kecsesen először lépett a fabódé deszkáira. Lassú sorában Vank Istvánnéról, a legrégibb nagyváradi színésznőről nem szabad megfeledkeznünk a Nagyvárad társadalmának méltó kell ejtenie, hogy a negyvenéves jubileum alkalmából hála legyen az illetni magyar művészet leg többet robotolt munkásának.

Lüster — vászon
DEUTSCH POSTO-ÁRUHÁZBAN.

Börgarnitúrák, hencse-
rak, mad-
racok, rendelésre és készen is kaphatók.
GIDÁLI MANÓ

kártyos, Str. Clorogarin (vált Uri-ntoa) 2. szám.

Értesitem Biharmegye és Nagyvárad város
nagyérdemű közönségét, hogy

férfi szabó üzletemet

Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1. sz. alól

Str. Rimanóczy-utca 1. sz. alól

(Royal kávéház mellett) helyeztem át

Teljes tisztelettel

WEISZ E. ZSIGMOND.

ATLANTIC NYÁRI MOZI

9 1/4 órákor.

Sláger!

Ma, szerdán először:

Sláger!

PÁRIS

Hatalmas szerelmi dráma 2 rész és 12 felvonásban.

A két rész egyszerre lejátssza.

A legszebb, legkövetesebb film Párisról. — A világváros minden pompázó fénye, tündöklése látható.

A főszerepben: a legjobb francia színművész: Henry Kraus.

Megkezdődött
a nagy kalapvásár!

Divat és szalma-**kalapok**

már 150 leitől kezdve

Csak 20 napig!

Bul. Regele Ferd. (Rákóc-ut) 3.
az új gyógyszerházzal szemben

Tárgyalás az idegen munkások kiutasítása felől

Négyszáz embernek el kell hagynia Nagyváradot

A munkaügyi felügyelőségen tegnap előlött kezdődtek meg a tárgyalások az idegen országbeli munkások ittmaradásá-
ak, vagy eltávolításának kérdésében. A tárgyaláson résztvettek Petrovici Ni-
olae kolozsvári inspektor, Neascu Joan helybeli felügyelő, továbbá Erdős Zsig-
mond a vasöntőde igazgatója és Bukova stván szakegyleti titkár, valamint a kato-
aság képviselője. Ezeröttszáz idegen, öbnyire Magyarország, Jugoszlávia és csehország területéről jött munkás to-
ábbi sorsáról van szó. A tárgyalások az-
al végződtek az esti órákban, hogy azok munkások, illetve idegenek, akik 3, vagy hónapra kaptak itt tartózkodási enge-
élyt, azok lejártá után azonnal kötelesek távozni. Meghosszabbítást nem fognak kapni. De azok a munkások, akik mint szakmunkások egy évi, vagy még hosszabb időtartamra szóló engedéllyel láttattak, további intézkedésig Romániában mar-
adhatnak. Ugyanez a megállapodás az idegen tőkésekre is, akik pénzeket valami állalatba fektették. A szakmunkások száma jóval felül mulja az ezret és csak körülbelül 3--400 az olyanoknak a száma, akik csak 3, vagy hat hónapi engedélyt kaptak s akiknek a határidejük lejártával távozniuk kell. De ide tartoznak a német, francia bonnok, valamint a szakma nél-
küli napszámos munkásság.

Berchtold gróféknak nincs illetőségük

A hécsi polgári törvényszéken érde-
kes per folyt le. Gróf Berchtold Lipót volt közös külügyminiszter 24 éves Zsigmond fia Bécsben másfél milliárd koronát ve-
szített kártyán, amiért családjá gondnok-
ság alá helyezte. A fiatal gróf ezenkívül Berlinben a Pinkus-bankháznál tízezer dollárt vásárolt, amit nem fizetett meg. Ezért a gróf ellen a Pinkus-bankház ügyé-
sze Bécsben pert indított. A törvényszék azonban nem tartotta magát illetékesnek a perben, mert sem Berchtold Zsigmond-
nak, sem édesapjának, Berchtold Lipótnak illetékességét nem sikerült megállapítania.

A kihallgatott tanuk előadták, hogy gróf Berchtold az összeomlaskor úgy szö-
kött meg palotájából, hogy az ablakon ki-
ugrott, lemászott a kert meredek oldalán s az utcára kiszökve egyenesen Svájcba utazott. Később a grófit családja is követ-
te. Azóta Berchtoldék hol Svájcban, hol Magyarországon, hol Münchenben élnek s illetékességük nincs. Zavar keletkezett volna különben az ifjú gróf nagykorúsá-
gának megállapításánál is. Mert ha Berch-
told Zsigmondot például magyar állam-
polgárként ismerik el, ahol a nagykorúság 24 éves korban kezdődik, más elbírálás alá esett volna cselekedete, mintha cseh ál-
lampolgárnak ismerik el, ahol a nagyko-
ruság már 21 évnél megkezdődik.

G. óráörü gyermekkoosik nagy választékban
Ifj. Sonnenfeld Józsefnél, Sas-palota.

Selejtes harisnyák
fehérneműk, keziyűk, csipkék és mindenmü rö-
vidárúk legolcsóbban beszerezhetők.

ÁBRAHÁM-nál Strada Rimanóczy-utca 4. sz.

Elhangzottak a perbeszéd a belényesi bünperben

Sovrea Valér dr vezetőügyész vádbeszéde

A belényesi bünper tárgyalásának tizenötödik napján, kedden reggel még egy tanut: Miron Botisel stei-lel készlt hallgata ki a bíróság, aki az 1918. novemberében történt eseményeket ismer-
teti. Ezután az ügyész és a védők kérésére olyan tanuk jegyzőkönyvi vallomásait ol-
vasta fel a bíróság, akik a tárgyaláson nem jelentek meg.

Valamivel 11 óra után Jon Predo-
vici elnök a bizonyítást befejezettnek jelenti ki.

A nagy esküdtszéki terem zsúfolásig megtelt hallgatókkal. Különösen sok a nő. A második padban ül Szántó Sándor vád-
lott két nő-hozzá tartozója, akik a tárgya-
lás megkezdése óta egy pillanatra sem hiányoztak.

A terem ajtaja előtt két rendőr és Cosma kapitány ellenőrzik a belépőjegye-
ket. A teremben még két rendőrségi és há-
rom szugurancai detektiv is van, akik a rend fenntartására ügyelnek.

A vádlottakon alig látszik meg, hogy tizenöt napja egyfolytában ott ülnek a ke-
mény padokon. Magoson sem látszik a legesekélyebb fáradtság jele sem.

A védőügyvédek előtt nagy halom irás. Mindegyik erősen készül a védőbe-
szédre.

Még a vádbeszéd elmondása előtt Sovrea Valér dr vezetőügyész bejelentette, hogy Budaestről „egy igazságszerető ma-
gyar” aláírással levél érkezett. A névtelen levélről figyelmébe ajánlja az ügyésznek, hogy „igazságos legyen, mert Magos József honvédfőhadnagy csak részben oka a tra-
gédiának”. A vezetőügyész kérte a levél felolvasását, mit Kocsán János védő ellen-
zett, mert — úgymond — a levél eredetét nem ismeri. Stamatopol védő azonban kér-
te a levél felolvasását. Magos kijelentette, hogy ő nem bánja, ha felolvassák. A bíró-
ság tanácskozára vonult vissza, majd ki-
hirdette a határozatot, mely szerint a le-
vélnek nem tulajdonít fontosságot és így annak felolvasását mellőzi.

Pont féltizenkettő van, amikor fe-
szült csendben feláll

Sovrea Valér királyi vezetőügyész és megkezdí a vádbeszédet.

Elnök úr! Bíró urak!

— Történelmi fontosságu az a perc, amelyben befejeződik egy tárgyalás, amely több mint egy félhónap óta folyik és amelyben kétszáznál több tanut hallgatott ki a bíróság. Túlno ez a per a közönséges perek keretein, mert ez zárja le egy nép évszázados szenvedéseit; évszázados harc zárult le két nép között. Az egyik a maga szabadságáért harcolt, a másik az ellen.

Ha a büntettek eredetét akarjuk ke-
resni, vissza kell térrünk az indító okokra. A háborura, amely 1914-ben minden bor-
zalmaival megkezdődött. Minden nép szen-
vedett a háboruban, de a legtöbbet szen-
vedtek az erdélyi románok.

Ismerteti ezután az 1918-as összeomlás lelektani motívumait. A front felbomlása után hazaözönlenek a sokat szenvedett katonák. A világháborut egy régi idea em-
berei kezdték meg és egy új gondolat fe-
jezte be. A Wilsoni eszme az egész világot áthatotta. Október 22-én a budapesti kíp-
viselőházban a románok képviselői is be-
jelentették, hogy maguk akarnak dönteni a sorsuk felett.

Október végén már teljes a zűrzavar. Nincs csendőrség, nincs rend. A frontról hazaérkezett katonák a nyomorúság kény-
szere alatt azokat, akikben ellenséget lát-
tak, a kereskedőket és több jegyzőt kirá-
bolnak. Ezek ellen a még mindig elnyomó hatalom a népek legaljából, szedett-
vedett emberekből karhatalmat vezetnek. A kar-
hatalom megtámadja, gyilkolja és rabolja a védtelen, békés népet. Azok az esetek, amelyeket a több mint ezer oldalas nyo-
mozati iratok felsorolnak, csak epizódjai a nagy tragédiának.

Ezután időrendi sorrendben feleleve-
niti a vádbeszéd az eseményeket. A forra-
dalom kitörését, a magyar és román nem-
zeti tanácsok és nemzetőrségek megalaki-

Ivan Mosjoukine

leghálásabb szerepe a

Muló árnyak

cimű 7 felvonásos film, ezenkívül játszanak:

Henry Krauss, André Brabant G. Vaultier és Nathalie Lissenko.

Csodálatos párisi, nizzai és ajaccioi felvételek

Dorian Terrasse-on és Dorian filmszínház-ban

9 órakor

6 órakor

Jön!

Pola Negri a

Jön!

„Spanyol táncosnő”-ben.

Körösladányi

csülörtök este 9 órakor a Kath. Körben. — Jegyek a Hegedüs Hírlapírodában.

tását. A rablásokat. A La Roche és Darvas-cég a forradalom kitörése után azon-mal kap Nagyváradról 36 fegyvert és maga az a tény, hogy a cégnek fegyverei vannak, megóvja a céget a rablástól. Mégis Sachs és Klein, a cég alkalmazottai fegyveres segítségért kérnek Nagyváradról. Klein igazgató közbenjárására Jónás főhadnagy 4-5 tiszttel és 100-120 emberrel november 8-án, vagy 9-én Nagyváradról Lunkára mennek.

Leírja azután a vádbeszéd a lunkai és a környékbeli falvakban elkövetett gyilkosságokat és rablást. Ismerteti Sachs, Klein és Katz szerepét.

Majd áttér a belényesi eseményekre, ahol novemberben mindössze a trafikot rabolta ki a nép. A csabai 101-esek bevonulása nem hoz zavart. A parancsnok Szabó kapitány igazi katonája és nem engedti zaklatni a népet. A lakosság szenvedése csak 1919 február végén kezdődik, amikor a szétfúzlott kolozsvári nemzetőrségből alakult Verbőczy-különítmény bevonul a városba.

Leírja Sovrea Valér dr vezető ügyész vádbeszéde a lakosság akkori szenvedését. Március 20-án Verbőczy egy 18 nevet tartalmazó jegyzéket adott át Fried hadnagy állomásparancsnoknak, hogy az azon lévőket megfigyelés alatt állanak és nem utazhatnak el.

A kommun kitörése után, amely az ügyész szerint, a Károlyi-rezsim munkáját folytatta, csak súlyosabb a helyzet. Ismerteti ezután dr Ciordas és dr Bolcas elfogatásának részleteit. Az emlékezetes április 3-iki tanácskozást, Magos és Szántó szerepét és végül a gyilkosságot.

Ezután rátér az egyes vádlottak jellemzésére.

A védőbeszédek

A védőbeszédek délután 4 órakor kezdődtek meg. Először Stamatopol Alfonso, Magos József védője mondja el a beszédét.

— Elnök ur! Bíró urak! 18 napja folyik a tárgyalás és kétszáznál több tanút hallgattak ki, hogy megvilágíthassák azokat a bűntényeket, amelyek 1918 novemberében Lunkán és a vidékén és 1919 áprilisában Belényesben történtek. Nekem az a meggyőződés, hogy az igazi gyilkosok mind elkerültek a büntetést, mert elmenekültek az országból. A védelem helyzete jóval nehezebb, mint az ügyész uré, aki hatósági segédlettel összegyűjtötte a bizonyítékait. Mi csak a magunk igazát hangoztatjuk itt. Ezután hosszasan ismerteti a saját pályáját és azokat a körülményeket, amelyek között elvállalta a védelmet. Hangsúlyozta, hogy a Verbőczy parancsnoksága alatt lévő katonaság, az ügyész állításával ellentétben, százados parancsait. Azután azt igyekeztette fegyverkezett hajtotta végre Verbőczy parancsnok rendelkezéseit. Azután azt igyekezett bizonyítani, hogy Magos tényleg őrmester volt, majd kéri a bíróságot, legyen tekintettel az akkori kivételes időkre és eseményekre és azokat bírálja el objektíven. Verbőczy seregének a rendelkezése — ugymond — az volt, hogy a magyar sereget megvédje a románok háttámadásától és erre a célra csak reguláris csapatokat lehetett kirendelni. Kétségbe vonja Ciordas Irén vallomását és azt tévedésnek nyilvánítja, mert ellentmond a Máté Vasilie vallomásával. Semmi tény-körülmény nincsen, amely bizonyítaná, hogy Magos részes a gyilkosságban. A mit abban az időben Magos tett, katonai minőségben a felelőssége a parancsára tette. Eppen ezért el nem ítéhető. Kéri a felmentését.

Dr Grünstein Bernát, Toma Károly kirendelt védője mond ezután beszédet. Csatlakozik Stamatopol azon állításához, hogy a székelek reguláris csapatban voltak, Tomának tehát végre kellett hajtani minden parancsot, amit kapott. A tanuk vallomása alapján megállapítható, hogy a kivégzés hajnalban volt, bizonyos

Magos József polgári családból származott és jó nevelést kapott. Ciordas és Bolcas meggyilkolásában a vád szerint, mint tettestárs vett részt. Sorra veszi a vádbeszéd az összes tanuk vallomását, akik Magos azonosságát bizonyították. Majd indokolja más tanuk vallomásával, hogy miért látja fennforogni a szándékoságot, Magosnak tudnia kellett, hogy gyilkosság készül és részes is lehetett a gyilkosságban, amely előre elkészített terv szerint történt meg.

Toma Károly csak 14 esztendő volt a gyilkosság idejében, de tudhatta azt, hogy a vele egy szobában lakó tengerészek mire készülnek és ezt tudva, segédkezett nekik. Lámpát és lapátot szerzett, éppen ezért tettestársnak tekinthető.

Szántó Sándor bűnsegéd, mert részt vett azon a tárgyaláson, amelyen Ciordas és Bolcas kivégzését elhatározták és azok elszállítására vonatot rendezték ki.

Kelemen Márton és Borbáth Lajos volt katonák bűnösségét a nyomozati iratok között lévő jegyzőkönyvek bizonyítják. Főképpen egy katonatársuk, Uglai vallomása. Hasonló a Bánai Lajos szerepe is. Ezután Sachs Henrik, Klein Hermann és Katz Béla bűnösségét bizonyítja az ügyész és fenntartja a vádiratban ellenük emelt vádat.

— Kérem a vádlottak példás meg büntetését, — fejezi be a beszédét. Pozitív bizonyítékai vannak a bíróságnak a vádlottak ellen és ezek alapján kérem az ítélet kimondását.

A vádbeszéd délután fél kettő után ért véget.

tehát, hogy nem is használhatták azt a lámpát, amelyet Toma Keresztes őrmester parancsára a házigazdától kért. A lapátot sem használhatták, mert minden katonának volt kézi ásója. Nem lehet Tomát elárulni, mert lehetetlen nála megállapítani az intenciót. Toma egy 14 éves kiskorú volt, nem lehetett erkölcsileg olyan fejlett, hogy beszámoljon tetteiről és mivel a lámpát és a lapátot parancsra kérte el, amely parancsnak nem állhatott ellent, a büntető törvénykönyv 77. §-a értelmében nem ítéhető el. Toma azóta hasznos és dolgozó tagja a társadalomnak. Nem érdeke tehát az igazságszolgáltatásnak sem, hogy egy gyerekkori be nem számítható tettért a társadalmat munkájától megfosssa. Kéri a Toma felmentését.

Dr Pogány Gyula Szántó Sándor védője. Elsősorban is köszönetet mond a bíróságnak azért a munkáért, amelyet az igazság kiderítése érdekében végzett és az ügyvédekkel szemben tanúsított jóakaratú magatartásért is. Szántó Sándort — mondja — nem is vádolhatja komolyan az ügyész, hiszen egyetlen tárgyi bizonyíték sincs, amely megállapítaná annak bűnösségét. A tanuk vallomásaiból kitűnik, hogy Szántó közönséges iróki szolgálatot teljesített Fried hadnagy mellett. Kormos Teodor vasuti tisztviselő vallomása igazolja, hogy azt a rendeletet, amelynek alapján a Ciordas és Bolcas Lunkára vivő vonatot előállították, nem Szántó közölte vele, ha-

nem két tengerész katonája irásban adta át. A vasuti tisztviselő az azon este Szántót nem is látták. Szántó bűnössége tehát igazolva nincsen és kéri felmentését.

Lapunk zártakor a védőbeszédek még folynak.

Nyolc diák halála a Dunában

Bukarestből jelentik: Giurgiu közelében Slobozia község mellett a liceum névű vendékei kirándulásra mentek a Dunára. Egy részük csónakba ült s úgy indult a fürdőni. Már az erősen szélesedő folyók közepére értek, amikor hirtelen megbillent a gyenge faalkotmány. Óriási riadalom keltetkezett. A diákok eszeveszetteen kiáltottak segítségért, mert a csónak a víz erő sodrában felborult. Legtöbben uszni sem tudtak, de meg a folyam hatalmas árhíján különben sem tudtak megküzdeni. A szerencsétlen diákok közül nyolcan a Dur hullámai között lelték halálukat. A vezető ellen megindult a legszigorúbb vizsgálat.

Száz éves a palotai templom

Évről-évre kellő ünnepséggel tartja meg Uj-lota községe temploma alapításának évfordulóját, az idei búcsú lélekemelőbb, ünnepélyesebb volt eddigiekénél. Ünnepélyesebb, lélekemelőbb tette a ritka alkalom, hogy az idén vasárnap volt a templom alapításának 100 éves évfordulója. Impozánsabb tette a ritka évforduló már az is, hogy szomszédos falvakból, Tarjánból, Püspökiből, Nagyváradról is sokan mentek el processzióval. jubileumi búcsút megelőzőleg hat napos misszió részvételre a községben is vallásos érületű pálok hívek, így hitükben még jobban meggyazdagodott igazi lelkiélettel ünnepelhették az évfordulót. Únn-szint öltött ez alkalomból az egész falu, újból n-szelve, festve valamennyi háza. Kora reggel már a neplő közönség az utcán, várják a Kegyelemt. órakor elindul a lovassbandérium egész Szentár-rásig s ott várták meg Bjelk püspököt. Nemsoka feltűnik a püspök kocsija, harangzúgás s az eg-falu sorfala között bevonul egyszerű kocsiján a vari papjának kíséretében egyenesen a plébánia Hatalmas éljenzés, kendődobogás fogadja a népsze-gyházfejedelemet.

Rövid idő múltán baldachin alatt, hiveinek dást osztva bevonul a templomba. A jubiláris r-sét impozáns körmenet vezette be, amelyet maga püspök vezetett fénys főpapi ornátusban, gazd-segédlettel. Ajtósok rendben, zengő énekekkel ajk-ron járta körül az egybesereglett hívők tömege ritka szépségű, műkincsekkel és történelmi neve-tességgel bíró monumentális templomot. Szent m-előtt megáldotta a püspök a hívek áldozatkészse-géből beszerzett gyönyörű Jézus szent szíve-szobor-t. Ugyancsak ő szolgáltatta a szentmisét is Halá Gyula ker. esperes, Hazai Gyula szentszéki ülnök palotai, Szabó József püspöki, Tóth Kálmán t-jáni plébánosok, Dömötör testvér mizeri szerzet-es udvari papjainak segédletével. Evangéliumk-költői szármalású beszédet mondott, méltatván nap jelentőségét, beszéde örök kihatással lesz ha-gatóinak lelkiéletére. Szent mise után pedig kio-s totta a pápai áldást.

Hazai Gyula plébános a délutáni vecser-m után közvetlen kedvességgel mondta el a templo-keletkezésének történetét.

Ujdonság! Schaw: Szent Johanna. . Lei 220

A szezon 'eghata' masabb filmje: **AZ IGÉRET FÖLDJE**
A legjobb zsidó tárgyú film: **AZ IGÉRET FÖLDJE**
Modern miliőben játszódik: **AZ IGÉRET FÖLDJE**
Kulturális esemény lesz: **AZ IGÉRET FÖLDJE**
A szenzáció erejével fog hatni: **AZ IGÉRET FÖLDJE**
Raquel Meller a főszereplője: **AZ IGÉRET FÖLDJE**
filmnek.

UDONSÁGOK

* Nősülnek a váradi fiúk. Az anyasági hivatal május havi statisztikája meglepő szaporulatát adja a családalapításnak. — Ezen épp olyan érdekes, mint örömteli jelenség okát megtudandó, illetékes fórumhoz fordultunk, de nem kaphatunk kellő felvilágosítást. Végre világosságot derített a dologban a következő szezon híre: „Már 1000 leírt nászutra lehet! Mert 3 mtr. delain, 3 mtr. grenadin, 3 mtr. eponge, 3 mtr. kosztümkelmét, 3 mtr. libertyvel belésnek és 1 finom ruhacéféf, összesen 1000 leírt vásárolhat Koszovác Testvérek nagyáruházában, Sas-pasage.”

* A király fogadta az új török követet. Bukarestből jelentik: A király Sinajában fogadta Hussein Baghib bej, Románia új török követét, a követ átnyújtotta öfelégének megbízó levelét.

* Karácsonyi János püspök előadása a magyar Tudományos Akadémián. Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia hétfőn délután ülést tartott, amelyen Karácsonyi János püspök tartotta meg érkezését. „Hol írták a Hattyú beszédet?” címen. Megállapítja — hogy elismeréssel fogadott tudományos érkezésében. — hogy a Halotti beszédet Somogyvárott 1195 és 1203 között írták a francia bencések számára.

* Eminescu halálának évfordulója. Bukarestből jelentik: A főváros tegnap ünnepelte Eminescunak, Románia legnagyobb költőjének halálának évfordulóját. Istentisztelet után a temetőbe vonultak, koszorút helyeztek a nagy költő sírjára és többen gyászbeszédet tartottak. Este a Nemzeti Színházban Jorga méltatta a költő érdemét.

* Steinach tanár állítólag új fiatalító módszert fedezett fel. Bécsből jelentik: Egyik hétfő reggeli újság megírja, hogy Steinach tanár hosszas kísérletezés után új módszert fedezett fel, amelyhez nem kell sebészi beavatkozás. A módszer bizonyos melegek eljárással a vérkeringést befolyásolja és az eredmény sokkal kedvezőbb, mint Steinach első módszere. Mikor a hír kipattant, kérdésekkel ostromolták Steinachot, de semmit sem árul el új módszeréről.

* Körösladányi csütörtökön a Kath. Körben okvetlen nézze meg.

* Ötös vagy hármas tanács? Junius elcsúszásával az ítélőtáblán életbelépett a régi hármas bírói tanács helyett az ötös tanács. Az ötös táblabíró ítélkezett a törvényszéktől felebbezett ügyekben. Tegnap távirat érkezett az igazságügyminisztertől az ítélőtáblához, amelyben a miniszter precizírozta az ötös tanács alkalmazását. Eszerint a hármas tanács érvényben marad a régi ügyekben s csak azon peres ügyek tárgyalhatók ötös tanácsokban, amelyek 1925. június elseje óta indultak meg s kerültek felebbezés folytán az ítélőtábla elé.

* Körösladányi tudományos kísérleteit bárki ellenőrizheti.

* Öt évre ítéltek a debreceni klubbeli gyilkosság tettesét. Debrecenből jelentik: Emlékeztetés még az a véres kártyacsata, amikor az egyik debreceni klubban Fábry Kálmán banktisztviselő agyonlőtte Szatmáry Tihamér gazdasági akadémiai hallgatót. Fábry a bírósági tárgyaláson azzal védekezett, hogy Szatmáry volt az, aki őt inzultálta, ő a revolverrel csak vissza akart ütni, de az elsült. A tárgyaláson megjelent Szatmáry Tihamér apja is, aki kérte fia gyilkosságának megbüntetését. Fia a család utolsó férfi tagja volt. Fábry azzal védekezett, hogy az apja is elmebajban szenvedett, neki is meggyengült az idegze és erős felindulásban követte el tettét. A bíróság az elegáns, selyemharisnyás vádlottat öt évi fegyházra ítélte.

LEGUTÓBB

Bethlen nem nyilatkozott a belpolitikai kérdésekről

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlésen Bethlen miniszterelnök beszámolt a genfi tárgyalásairól. A magyar kormány — ugymond — nincsen szükségre, hogy személyesen számoljon be a Népszövetségnek, hiszen Smith főbiztos min-

denről referált. Kijelentette a magyar miniszterelnök, hogy ezáltal nem kíván kitérni azokra a belpolitikai kérdésekre, amelyek távollétében a nemzetgyűlésen felmerültek. Fenntartja a jogot, hogy ezekről máskor nyilatkozzék.

Vérengzések Kinában

Londonból jelentik: Anglia pekingi képviselője utján arra intette a kínai kormányt, hogy ne töltsön a Hankaiban fellépett idegenellenes akciót. Hasonlóan lépett fel Japán is. A két nagyhatalom jegyzékének meg is volt a hatása, mert Hankaiban a kínai katonai parancsnok nyugalomra intő proklamációt bocsájtott ki, amelyben figyelmezteti a népet, hogy ha akciójukat nem hagyják abba, a szövetséges hatalmak csapatokat szállítanak a kínai partokra. A parancsnok jótanácsai azonban hatástalanok maradtak és a pekingi külügyminisztérium előtt, munkásokból, diákokból és kereskedőkből álló hatalmas tömeg tüntetést és követelte, hogy

Angliával a diplomáciai viszonyt azonnal szakítsák meg, továbbá az angol koncesszió megszüntetését. A Reuter ügynökség szerint az idegenellenes mozgalomnak ez a legnagyobb manifesztációja.

Londonból jelentik: Kína tizenegy pontban foglalt ultimátumot küldött a nagyhatalmakhoz. Kanlonból borzalmas jelentések érkeznek. A győztes csapatok hétszáz jüanit felkoncoltak a kikötőben, aztán a vízbe dobták és deambunrudakkal a víz alá nyomták a szerencsétleneket. A nagyhatalmak hadihajói, három angol és két amerikai tegnap Hankauba érkezett.

* Új pályázat a Rimanóczy komplexumra. Megirtuk azt a harcot, amely a Rimanóczy bérleti szerződés körül keletkezett. A város a szerződés értelmében kinevezte azt a bizottságot Szemeré Miklós bankigazgató és Schönberger Armin nagykereskedő személyében, akik dönteni hivatottak abban a tekintetben, hogy a Rimanóczy komplexum hajta-e a szegényalap részére annyi jövedelmet, a mennyi a mai gazdasági viszonyoknak megfelel. Tegnap új ajánlat érkezett a városhoz, amelyben Groszmann Izidor és Illies János évi egymillió négyszázezer leit kínálnak fel a bérletért. Erczmann Izidor a budapesti Esplénade szálloda tulajdonosa, de román állampolgár. Az ajánlatot hozzá csatolták a Rimanóczy-ügy a tárhoz, amelyek minden valószínűség szerint a pénzügyi bizottság elé kerülnek.

* A Bihorul csődje. Tegnapra tűzte ki dr. Aliquander Kálmán csődbíró a Bihorul fatermelő est. ellen a vagyonfelügyelő által beadott csődközlöny tárgyalását. Időközben a Bihorul tulajdonosa, Matcsei György helyett bérleje, Schmiedt Károly megkezdte a hitelezők kielégítését s részleteket fizetett. Erre tekintettel a hitelezők a csődügy tárgyalására június 27-ig haladékat adtak.

* Tüvész Gyöngyösön. Budapestről jelentik: Gyöngyösön hétfőn délután tüzvész áldozata lett husz ház. A kár két millió. A tűz a város régi városrészében pusztított, ahol az 1917-iki tüzvész nem tett kárt és ezért csupa zsinórvész és zsúfedeles házak lettek most a lángok martaléka.

* Körösladányi-estre váltsa meg előre jegyét, mert a pénztárnál nagy a tolongás.

* Elfogta a csendőrség a nagyváradi malomigazgatók fosztogatóit. Az elmúlt héten súlyosan kellemetlen kalandban volt része Dornavatra környékén két általános ismert nagyváradi úriembernek, Robicsék Rezsőnek, a nagyváradi Lászlómalom cégvezetőjének és Farkas Józsefnek, a malom vezérképviselőjének. Autóbuszon utaztak, amikor a hegyek mögül banditák törtek elő és az utasoktól minden értékű tárgyat elvettek, majd meztelenre vetkőztették őket. Most a kolozsvári rendőrség telefonon értesítette a nagyváradi államrendőrséget, hogy a vakmerő banditákat elfogták. Farkas József a mai nap folyamán el is utazott, hogy a szembesítésnél jelen legyen.

* Bomba 6 lej az Eldorádóban.

Tussorkelme sima és mintás, storok, kész függönyök nagy választékban, **Leitner Márton R.T.-nál**

* Az orvos-gyógyszerész és természet-tudományi egyet. f. hó 18-án, csütörtökön délután 6 órakor a Kereskedelmi és Ipar-kamara szertermében referálót ülést tart. Tárgysorozat: 1. Dr Bruchner Elek: Beutegbemtutás. 2. Dr Kecskeméti Andor: Az avitaminosisokról.

* MINDENKI TUDJA MÁR, hogy mi lesz vasárnap délután, ha mégis volna, aki nem tudná, úgy ismét közöljük, hogy e napon lesz a nyomdászok János-ünnepélye a Kath. Körben négy órai kezdettel. A kugliverseny és a kvírtliverseny már a délelőtti órákban megkezdődik és kéretnek a versenyekben résztvevők fél 11 órára megjelenni benevezés céljából. Délután négy órakor pedig rózsáünnep, szépségverseny, tombola, szerpentin és konfettieszaka. A versenyekben résztvevők értékes díjakat fognak nyerni. A délutáni pompás műsort a népszerű Gutenberg-énekeselek fogják színessé tenni dalaikkal. Este kilenc órakor pedig táncmulatság lesz a disztremben és kiosztásra kerülnek a szépségverseny, valamint a pettyes-kartonverseny díjai. Kíváncsok természetesen, hogy a délutáni ünnepélyen megjelenjenek a pettyes, valamint a szépségversenyben résztvevő hölgyek teljes számban (a zsűri ítéletéért is). A délután váltott jegyek az esti tánca is érvényesek.

* Alhir Benes elleni merényletről. Bécsből jelentik: Bécsben az a riasztó hír terjedt el, hogy a Franciaországban tartózkodó Benes külügyminiszter ellen az egyik francia fürdőhelyen merényletet követtek el. Bécs belvárosában gépirásos rópcédulákat szórta a merényletről szíjjel, amelyről sem Prága, sem Berlin semmit sem tudott. Később a bécsi rendőrség letartóztatta a Benes elleni állítólagos merényletről szóló rópcédulák egyik terjesztőjét. Ez ellen rémhír terjesztés miatt indult meg az eljárás.

* CHLORODONT A FOGAKNAK.

* Asztalos iparosok gyűlése. Felkérjük az Ipartestület összes asztalos iparosait, hogy folyó hó 17-én, azaz szerdán d. u. 6 órakor az Ipartestület házában lévő földszinti udvari gyűlésteremben rendkívül fontos szakmai ügyek elintézése céljából gyűlésre okvetlenül megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel az Elnökség.

* Körösladányi szenzációs új műsorral csütörtökön a Kath. Körben.

* Adakozás. Az izr. kórház igazgatósága halás köszönettel nyugtázza B. F. néven a kórháznak juttatott 2555 leit, a kórházban ápolat gyógyíthatatlan betegek javára szolgáló adományt.

* Felhívás a tanonctartó iparosokhoz. Felkérjük mindazon iparosokat, akiknek tanoncuk a tanoncmunkakiállításon kötelesek a részvételre, hogy a kiállítandó tárgyakat legkésőbb péntek délig a tanonciskola igazgatóságához eljuttatni sziveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

* Vidéki mérkőzés. A feketeterdői üvegyár alkalmazottainak sportegyesülete mérkőzött a Margittai T. K.-al. Eredmény 1:0 a Feketerdői S. E. javára. Bíró Fischer József volt.

Frontierkeme fürdőköpenyekre,
finom clothok
fürdődresszre **Leiner Márton R.-T.-nél**

* Meghalt a Tisza-család dadája. Ez előtt egy évvel öreg, töpörödött nénie véterte fel magát a biharmegyei közkórházba. Tüdővész volt, Gulyás Károlynának hívták, leányneven Kolláthy Róza. Ott ápolták a 18-as szobában a jó nővérek és doktorok. Sokat beszélt a Tisza-családról s csak akkor derült ki, hogy Tisza házánál dada volt, aki a grófi gyermekeket gondozta és ápolta. A kórházban nagyon szerényen viselkedett. Dr. Ciupa Lázár kezelőorvosa a következőleg jellemezte a 77 éves öregasszonyt:

— Hallatlanul kedves öregasszony volt, szimpatikus és munkás. Mindig dolgozott és dolgozni akart, ha más nem csinált, harisnyát stoppolt. Amit megtudott tenni, azt megtette. Mielőtt meghalt, ápolónője figyelmeztette, hogy ne stoppoljon már annyit, miért rontja a szemét. Erre ő így válaszolt:

— Végre befejeztem a stoppolást, most már meghalhatok. S meg is halt. A Tisza-család dr. Cziffra Kálmán bízta meg a temetési intézkedésekkel. Jellemző a falusi asszonyra, hogy szemfedelét, hálotti párnáját és az ehhez szükséges rózsaleveleket évek óta őrizte s mindenhol magával hordozta. Az őszi temetőbe temették a féréje mellé.

* Convocare. Domniul actionari ai societati „Victoria” Fabrica de vata si pansamente din Oradea-Mare, prin aceasta sunt invitati la adunarea generala extra ordinara care se va tine in 24. Iunie 1925 la orele 10 inainte de amiază in localul fabricii (Gradina de Fragi) Str. Episcopiei No. 1. Oradea-Mare, in 16. Iunie 1925.

Játék-árak és legújabb táconu ridikülök Engel Lajosnál Sas-passage (volt Egyveshát helyen).

* Tanoncmunkakiállítás. E hó 20-án, szombaton délután fog a tanoncmunkakiállítás megnyitni a Sztaroveszky-utca 17. szám alatt lévő tanoncskolai tanteremben. Nevezetes és kiható eseménye ez városunknak, mert az iparostanoncok adják bizonyítékát annak, hogy városunk ipara mire képes, iparosai mennyire felelnek meg tanulónévelési kötelezettségüknek. Felhívjuk tehát a közönség figyelmét ezen kiállításra, hogy minél nagyobb tömegben látogasson. Belépődíj nincs, ellenben a kiállított tárgyak legnagyobb része a minimális anyagbeszerzési áron eladásra fognak kerülni. Hiszünk, hogy városunk közönsége, mely minden szép és nemes, haladást szolgáló mozgalom lelkes támogatója a tanoncmunkakiállítást is felveszi érdeklődése közé. A kiállítás 20-án, szombaton és vasárnap, 21-én egész nap nyitva lesz.

* Magyarországi vonalak és hajójáratok zsebménetrendje. Bedeus Károly menetrend-szerkesztő most összeállított egy praktikus magyarországi zsebménetrendet is. Ebben a menetrendben szerepelnek a magyarországi és egyéb szomszéd területek vasutjai és gőzhajójáratjai. Kapható a Hegedűs Hirlapirodában.

* Táncmulatság Telegden. A mezőtelegi rómkath. egyház iskolászeke az iskola és templom javára f. évi június hó 21-én, vasárnap délután 5 órával kezdettel a piacon népünnepellyel egybekötött táncmulatságot rendez, melyre ezuttal mindenkit meghív és szívesen lát. Belépődíj 20 lei személyenként. Felülfizetéseket a jótékony cél érdekében közszóval fogadnak. Óriási cirkszi attrakciók, világcsodák, elsőrendű állatsereglet, díjbirkózások, gyorsfényképezés, boszorkányégetés, karikadobás, lepényevés, jóslás, szépségverseny, tombola, rózsakirálynő

és rózsakirály választás, konfetti, szerpentinsata értékes főnyereménnyel, sorsolás, világposta, szikra-telefon stb. Öröklint új meglepetések. Hideg és meleg étkek, kitűnő italok, cukrászda. Elsőrendű zene mellett tánc kiváló virradtig. Külön meghívókat nem bocsátanak ki.

* Most van alkalma minden hölgynek a nyári divat szükségletét olcsón beszerezni, mert mielőtt Kertész Reklám üzletét a Rimanóczy-utca 67. áthelyezné, melyen lezártított árban kiárul.

* Adakozás. A Népkehely céljaira adakoztak: Poller Mór 300 lei, Salamon Miklósné 100, dr. Grosz Samu 100 lei, Pohl Berta és Klein Jenő esküvője alkalmából gyűjtésből 256 lei. Mindezen adományokat halálán köszöni a Népkehely elnöksége.

Ideal cipőkrem kapható a Mihai Viteazul (Nagy-piaci) elárulási helyen és STERN bűrületében. Str. Avram I. (Kossuth-u.) 9.

* Állatkiállítások Biharban. A földmívelésügyi miniszter H. a s. Sándor főállatorvos előterjesztésére megengedte, hogy Biharban, a nyár folyamán, a járási székhelyeken állatvásárlási fathasson a megyei állattenyésztési bizottság. E szerint a következő helyeken és napokon tartják meg az állatkiállításokat: Székelyhíd június 28, Telegd július 5, Érmihályfalva július 12, Tenke július 16, Ecsed július 26, Belényes augusztus 9, Margitta szeptember 6. A kiállításokon kiosztásra kerül a kitenyészítők számára 20—20 000 lej, a nagytenyészítők részére elismerő oklevél és 5 arany-, 6 ezüst- és 6 bronzérem s lovakért, szarvasmarhákért 4 arany-, 4 ezüst-, 6 bronzérem s a földmívelésügyi miniszter elismerő oklevele.

* Orvosi gyakorlatban legjobban bevált, viselésben legkényelmesebb modern öltözködéshez legalkalmasabb harkötőket készít Kovács Sándorné (Nílgeaz-telep), pályaudvar közelében.

* Ignyunk kizárólag békebeli minőségű Dreher-Haggenmacher sör. Minden jobb helyen kapható!

Francia gyapjú delainak, liberty
charmeusok,
mintás mirócinak **Leiner Márton R.-T.-nél**

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

17-én. Szerda este fél 9 órakor: Halló Amerika, operettrevü udjdság, bérleten kívül.

18-án. Csütörtök este fél 9 órakor: Halló Amerika, operettrevü udjdság, A) bérlet.

19-én. Péntek este fél 9 órakor: Halló Amerika, operettrevü udjdság, B) bérlet.

20-án. Szombat délután fél 3 órakor: Waterloo csata, vígjátékudjdság, elős helyekkel.

20-án. Szombat este fél 9 órakor: Halló Amerika, operettrevü udjdság, bérleten kívül.

21-én. Vasárnap délután fél 3 órakor: Chrysanthém, operettudjdság, mérsékelt helyekkel.

21-én. Vasárnap délután fél 6 órakor: Ben az erdőn, mérsékelt helyekkel.

21-én. Vasárnap este fél 9 órakor: Halló Amerika, operettrevü udjdság, bérleten kívül.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

— A Halló Amerika óriási sikerének titka. Most, hogy a Halló Amerika operettrevü országára szóló sikere elvitázzhatatlan, a közönségnek az a része, aki már látta a Halló Amerikát, csak arról beszél, hogy mi a titka a revü hatalmas és páratlan sikerének. Mert eddig is voltak szép kiállítású és pompás előadásban színe operettek, amelyek sokszor kerültek színre, azonban néhány dal, néhány tánc, egypár humoros jelenet könnyen megmaradt az illető operett verászat. A Halló Amerikánál azonban nem így van. A revünek minden egyes képe külön-külön egy újzerű színpadi esemény, melyeknek önállóan is mély és feledhetetlen hatásuk van. Ha megvizsgáljuk az egyes képeket, úgy találjuk, hogy mindegyiknek van egy különös sajátága, mely meglepő eredetiségével fogja meg a nézőközönséget. Vonatkozik ez a különböző képek díszleteire és kiállítására, a szereplő művészek sokoldalúságának megnyilatkozására, a görök izléses és

megkapó toalettjeire, valamint a művészek szenciós kosztümkreációira. A szerelem himrusza című képnél hangulatosabbat, szebbet elképzelni sem lehet. A színházok olyan nagyserűen juttatják érvényre ennek a képek minden poézisét, hogy a díszletek és a kosztümök a legteljesebb mértékben érvényesülnek. Hasonlóképpen nagy feltűnést és csodálkozást kelt Biczó Margit ezer apró villanylámpával megvilágított, ragyogó tüköroalettje, mely magában véve is nagy világvárosi attrakció. De nehéző volna felsorolni azokat a folszereléseket, kellékeket, ruhákat, díszleteket, díszítéseket, világítási effektusokat, táncszámokat, énekeket és a többi, a melyek egytől-egyik elragadtatják a nézőközönséget. A revü példátlan sikerének a titka tehát abban van, hogy sem az igazgatóság, sem pedig a szereplő művészek semmi áldozatot és fáradságot nem kímélve fővárosi nivóju pazarsággal állottak Nagyvárad publikuma elé. A Halló Amerika pompás szereplői Biczó Margit, Betegh Bébi, Gál Piri, Bihari Nándor, Rohonczy, Sós és Hetényi tudásuk legjavával szolgálják a mindennap megújuló sikert és fáradságot nem is vész kárba, mert a zsufolt nézőterek állandó ünneplésben részesítik őket és a göröket, akik megható buzgalommal veszik ki részüket a művészmunkából. Mindenkinek meg kell néznie a Halló Amerikát, ha azt akarja, hogy egy igazán szép és meleg színházi est emlékével gazdagodjék. A revü e héten mindennap műsoron van.

MOZI

— Páris. Az Atlantic- és Apolló-mozgók igazgatósága egy hatalmas slagerfilmet, a „Páris”-t tűzte ki műsorra. Az összes eddig megjelent Páris ábrázoló filmek közül ez a film nyújtja a legelőkeltebb, leghibetlenebb képét ennek a világvárosnak. Mintha idegen-kísérővel végigjárna Páris, megismerjük ennek a gyönyörű városnak minden pompázó szépségét, monumentális épületeit, parkjait, de megismerjük ennek a városnak minden szennyyét és nyomorát is. S mindez csak háttérrel szolgál annak a hatalmas drámának, amely valóságos szívünkig morkol. Megtalálunk itt mindent, amit csak szív kívánhat: romantikát, csel-szövényt, kalandor-dolgot, a szemlélő minden igénye ki van elégítve s ha még megemlítjük, hogy a francia filmirodalom egyik kimagasló filaremeke ez, a melyly a kifűnő rendezés és a francia filmművészet legjelesebbjei, étkönk a legjobb filmművész: Henry Krausz, avatják, bátrai állíthatjuk, hogy ez a film méltán sorakozik azok közé, amelyek a közönség legostatlansabb tetszését fogják bívni.

— A Dorlan-filmszínházban ma, szerdán 6 és 9 órakor a legszebb és legújabb francia film a „Muó árnyak” látható. Ivan Mosjoukine, ez a sokoldalú és nagytehetőségű filmszínész játsza a főszerepet. Kiváló még Henry Krausz, Nathalie Lissenko, André Brabant és G. Vautier a (Königsmarkból) játszanak a 7 felvonásos filmben, melyet csodás párisi, nizzai és ajacciói felvételek tesznek érdekessé. Jón Pola Negri, a „Spanyol táncosnő”-ben.

Értesitem Biharmegye és Nagyvárad város nagyrödmű közönségét, hogy Str. Iosit Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1. sz. n. alatt 17 óra fennálló

tűzőszalonomat

f. hó 20-tól kezdve Regele Ferdinand (Rákóczi) ut. 20. szám alá (az udvarba) helyeztem át. — A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, teljes liszettel

IZSÁK LISIA.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Levelazás

Elfogadható okokból ez-
után adnám férjhez 28
éves izraelita intelligens
hivatalnoknő leányomat, ki-
nek 4500 lei havi fizeté-
s állásán kívül kétszo-
bás berendezett lakása ke-
lengyéje és 50.000 Lei kész-
pénze van. Csak biztos
existenciájú uri ember le-
velét kérem „Biztos” jel-
legére a kiadóba. 1863

Házasság

Vidéki, 28 éves, önálló izr.
kereskedő nőül venne ho-
zománnyal intelligens le-
ányt. Leveléket dupla bo-
rítékban „Egyszerű” és
„hájtók” jele alatt kiadó-
hivatal továbbít. Diskréció
uri becsületszóra. Ügynö-
kők kizárva. 1817H

Oktatás

DONÁT

gyakorlati
tanfolyam

Gyorsírás
Gépirás
Könyvitel

a nyári hónapokban
25% ármérséklés

Lakás

Takarításért lakást kap-
hat jobb nő. Weisz Gizi,
str. Matei Basarab (Nyomda-
utca) 4. 1853

Alkalmazás

Borítók munkánők és ta-
nulóleányok felvételnek a
Pelikán borítógyárban:
Strada Cășăpiei (Mészá-
ros-utca).

2 kifutó leány felvétetik a
Sonnenfeld nyomdába.

Tanulóleányok varrodába
finom francia munkára
fizetéssel felvételnek. Pau-
linin Lill Pável-u 18. Ny.

Önállóan főzni tudó min-
denes kis családhoz azo-
nali beépésre felvétetik.
Cim a Sonnenfeld nyomda
portánál. 1596

Keresek fiatal zsidó köny-
velőt, aki románul levelez.
Szombat kívánatra szabad.
Cim Rudolf Mosse, Ora-
dea-Mare. 1861

Fiatal zsidó nő állást ke-
res háztartásba. Vidékre
is megy. Cim a kiadó-
ba. 1862

Adás-Vétel

Használt férfi és női ci-
pők olcsón eladók. Str.
Cuza Voda (Szacsavay-u.)
19. sz.

Székfönoszalmát árult
Henry Binder cég Buka-
rest, strada General Flo-
rescu 6.

Portálé eladó egy drb
nagy kirakattáblával, ve-
sredőnyökkel, belső ki-
rakatszekrényvel, cégtá-
blával Bul. Regele Fer-
dinand (Rákóczi-ut) No. 3.
Heyman Béla műépítész-
nél. 1796H

Eladó 1 új emeletes ház
a központban 1,700.000.
több magánház, 1 a Piața
Mihai Viteazul (Nagypiac)
gyárhelyiséggel, több
szobát és földirtókát 15
holdtól 60-ig. Vidéken 235
hold szép uri lakással,
azonnal átad. Értekezni
V. Toma József-nél str.
Tache Ionescu 21. 3-tól
6-ig. 1820H

Eladó pedálos cimbalom,
2 régi szétszedhető szek-
rény, 4 részes 4 fiókkal,
liszteláda, egy köves man-
groló. Cim a kiadóhivatal-
ban. 1827

Eladó alig használt finom
sábova jutányos áron. —
Megtekinthető Ardeal ügy-
nökség Episc. Ciorogariu
(Uri)-utca főposta mellett.
1215

Eladó Piața Mihai Viteazul
(Nagypiac)-térén fél ház,
beköltözhető 3 szobás, für-
dőszobás lakással, 290 ezer
Lei. Weisz Gizi, str. Matei
Basarab (Nyomda-utca) 4.
1851

Egy új hencser, Schöberl-
agy eladó. Jakab kárpitos,
str. Vlahuța (Szent János-
utca) 12. 1858

Eladó 250 beköltözhető ki-
sebb-nagyobb házak ked-
vező fizetéssel. Lakások,
szőlők, ültetők. Weisz
Gizi, str. Matei Basarab
(Nyomda-u.) 4. 1855

Üzletlem ideiglenes átelyezése miatt

raktáramon levő órákat, disztrgyakat
stb. 30, sőt 50 százalékkal olcsóbban
kiárulom. Aranyat, ezüstöt, briliánto-
kat továbbra is magas árban veszek,
javításokat elvállalok.

Freund Benjámín

Strada Saguna (volt Kapucinus-utca) 16. sz.

ELADÓ

esetleg bérbeadó, gyártelepnek
alkalmas épületek nagy telekkel,
80 darab jóságra való istállókkal
vasutállomás mellett, villamos
megálló. Értekezhetni Str. Morii
Malom-u. 17. Ugyanott 2 kazal péva eladó

Bükkfa, tölgyfa, topolya

hálószobák

amerikai iroda berendezések,
faszíjkorongok, talicskák, hordó
csapok, closett ülések, facsil-
lárok, álló lámpák kaphatók:

REIN MARCELL

faáru- és butorgyárban.

Három pedálos, keresz-
turos új zongora és fü-
lönfőle butorok eladók. —
Cim a kiadóhivatalban. 1882

Eladó és cserelakását 24
óra alatt elintézem. Weisz
Gizi, str. Matei Basarab
(Nyomda-u.) 4. 854

Hárs- és szilfa pallók, rön-
kök és deszkák különböző mé-
retben eladók Fejessné
V.-Szőlősn. 18.0

Eladó egy modern kivite-
ltő hálószoba berende-
zés topolya betétekkel Jun-
gel asztalosnál, str. Ale-
xandri (Teleky-u.) 5. 1859

Nyugalmas, azonnal be-
költözhető kétszobás ma-
gánház kerttel eladó. Str.
C. Negruzzi (Szent Anna
utca) 20. 1841

Meteor vaskályha, kony-
haszatelok, cseledszekrény,
összehajtható vaságy nagyon
olcsón eladó. Str. Manas-
teri (Zárda-utca) 1. szám,
emelet. 1842

Eladó üzletház a bihar-
püspöki állomásnál azo-
n a legolajható kétszobás
lakással, fűszerüzlettel, há-
rom nagy vendéglői helyi-
séggel, vendégszobákkal.
Nagy kerttel és pincével.
Szép, új épület. Értekez-
hetni Körtmáros László-
nál, strada I. C. Bratianu
(Szaniszló-utca) 22. 1839

Gyermekkosuli, nickelt
jókában eladó. Cim a
kiadóba.

Egy pár 2 hónapos, te-
sen kopasz, valódi ego-
toml lajkutya eladó.
Egy teljesen jó állapo-
tú, levő kisebb jégsek
is eladó. Cim a kiadó-
ba.

Külföld

Nel ruhák, kabátok, k-
tűmök 300-700 leig.
cső gépszurozás. Pas-
t (Kórház-utca) 47., I.
Kézimunkák, gobeli-
nák, horgolások, hirt-
sek, keleti szmírnák
Str. Podgoria 31. Si-
(Nigesz-telep 100-62.
Schwarcz-ház, (Redülő-
nál).

Filiss és gouvér mun-
nagyon olcsón készü-
Str. Alexandri (Teleky-
22., kapuval szemben.

24% kamatra keres-
magánpénzt teljes fede-
tel. Adásvételi Rtg. Pa-
Traian (Széchenyi-ter-
Értesítés délután.

Ütlevél, bérlet- és bár-
igazolványhoz szükse-
gű fényképek legolcsó-
ZENKER fényképez-
Str. I. C. Bratianu (S-
nizsló-utca) 25. Felvét-
este fél 8-ig.

Remélem

tudja már, hogy
a Pannoniában

vízumoztat

DEUTSCH-futár
Ütlevéleket elintézi

Ért sitem a n. é. kö-
ségét, hogy

asztalos műhelyem

megnagyobbítva, Körö-
48. alól Páris-u 2.
helyeztem át minde-
szakmába vágó mű-
olcsón vállalkunk.

Száraz Mikló
műasztalos

»IDEAI

hőlgyszóráz és ma-
kür-szalonnunk
megnyit.

Sas-passage, féleme
Főljárat: Hattyu áruhá-
zal szemben.

Feuerstein Marg

Óra- és

ékszerjavítások

felelőség mellett 1
szitek. Órák és éks-
rek nagy választékba

BRENNE

Vlahuța (Szt. János)-u.

Román-Magyar

Magyar-Román

Ghetie szótár elad-
a Hegedüs Hirtla

irodában.

Akolozsvári Czell sörfőzde világos »URSUS« söre a
közönség legkedveltebb itala. Össze nem tévesztendő más
gyártmányu »CZELL« elnevezésű sörökkel, mert csak az

»URSUS«

elnevezésű sör az eredeti és közkedvelt,
KOLOZSVÁRI-MONOSTORI SÖR

Természetes ásványvíz

VICHY

A francia állam forrása

Celestins- köszvény, hólyaghurut, cukorbetegség, izületcsuz

Grand-Grille-májbetegségek

Hopital- gyomorhajok

Vichy-etat-só emésztés elősegítésére szolgáló sósvíz házikészítésére

Vichy-etat pasztillák ebéd utáni emésztésben igen kellemes

Óvakodjunk az utánzatoktól.

Vezérképviselet:

DROUGERIA CARMEN SYLVA Bul. Regele Ferdinand No. 11.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.